

Nifelje, hânpoppen en taalspultjes, beukers leare Frysk troch ynteraksje

In de binnensteden van Leeuwarden, Drachten en Sneek hoor je best veel Fries om je heen. Maar op de schoolpleinen in dezelfde woonplaatsen is de taal nauwelijks aanwezig. Dat is jammer, want jonge kinderen kunnen spelenderwijs meerdere talen oppikken. Daarom gaan door heel Friesland vrijwillige “memmetaalsprekkers” wekelijks naar scholen in stedelijke gebieden om Fries met kleuters te spreken. Vanwege de groei van het project zijn er steeds nieuwe vrijwilligers nodig.

Het project ‘Memmetaalsprekkers’ is een initiatief van Sintrum Frysktalige Berne-opfang (SFBO) en Cedin. Het idee borduurt voort op de tweetalige kinder- en peuteropvang die inmiddels erg populair is in Friesland. Beiden zijn gebaseerd op het idee dat kinderen een tweede taal net als hun moedertaal het snelst leren via natuurlijke interactie.

Het project is een groot succes en wordt inmiddels door 30 memmetaalsprekkers op 25 scholen uitgevoerd. De St. Lucasschool in Drachten is één van die scholen. Hier geven Gretha Venema en Jitske Wijmenga, twee vrijwilligers met verschillende achtergronden, hun rol als “memmetaalsprekker” ieder op hun eigen manier vorm.

Gretha was werkzaam in de IT en is sinds 2017 op de Sint Lucasschool. Ze komt om de 14 dagen bij juf Boukje in groep 1-2. “Wy begjinne mei in ferske dêr’t de dagen fan ‘e wike sintraal steane, en begripen as juster, hjoed en moarn. Dêrnei lês ik in ferhaal foar dat oanslút by it tema, dêr’t we dan meiïnoar oer prate. En dêrnei wurkje ik mei lytse groepkes, we nifelje of dogge in spultje. En dêrby praat ik konsekwint Frysk mei de bern.”

Jitske heeft wel een achtergrond in het onderwijs, als kleuterjuf. “Ik mocht altyd al graach poppekastspylje. Meastentiids brûk ik in hânpop om de ynteraksje mei de bern te stimulearjen.

Dêrnei fertel ik in ferhaal en sjonge we wylst ik de ukele spylje. En dat allegearre yn myn memmetaal, prachtich!”

Beide vrijwilligers zijn blij met de bijdrage die ze als vrijwilliger kunnen leveren. Om het contact met de kinderen, die thuis vol enthousiasme vertellen over “De Fryske juf”. En vanwege het effect op de tweetalige ontwikkeling van de kinderen. Jitske: “Nederlânsktalige en ek oarstalige bern pikke it Frysk yn in omsjoch op, it ferstean is noait in probleem. En nei 2 jier begjinne se it ek wol wat te praten.” Een ander effect is dat kinderen die Friestalig worden opgevoed maar zelf vooral Nederlands spreken, zelfverzekerder worden. Gretha: “In Frysktalich famke wegere earst om op skoalle Frysk te praten, mar doe’t se ynseach dat se my júst helpe koe mei it Frysk, begûn se it wol te brûken. “

Ook leerkracht Boukje Mud is enthousiast over het project. “Om’t Nederlânsk gewoanwei myn fiertaal is, hawwe de bern gau soks fan “Juf praat maar weer gewoon” as ik har yn it Frysk oansprek. By de memmetaalsprekkers is dat krekt oarsom, de bern ferwachtsje Frysk fan har.” Ook voor de (Nederlandstalige) collega’s is de inzet van Gretha en Jitske van grote meerwaarde. Voor de uitspraak, maar ook voor de mogelijkheid om écht met de kinderen in gesprek te gaan. Boukje: “Júst dy natuerlike ynteraksje is sa wichtich foar it taallearen.”

Vanwege het succes van het project, zijn SFBO en Cedin op zoek naar meer memmetaalsprekkers, vooral voor Leeuwarden en Sneek. Lijkt het je wat? Neem dan contact op via onze website www.sfbo.nl . Je krijgt leuk lesmateriaal en wordt begeleid door SFBO en Cedin; daarnaast krijg je een vrijwilligersvergoeding.

Tekst: Sytske de Boer

Foto: Jilmer Postma